

Nr. 46 - Persillekræmmeren - 2007

Sølvmedalje til Stensballe

I 1905 besluttede byrådet og erhvervsorganisationerne, at Horsens skulle "sættes" på Danmarkskortet. Det skete med en storslået udstilling "Den jyske Industri- og Landbrugsudstilling i Horsens 1905". Den blev et tilløbsstykke. Hele Caroline Amalielund med nærliggende arealer, dvs. firkanten Sundvej, Carolinelundsvej, Østergade og Teglgårdsvej, var inddraget til udstilling - ca. 20 tønder land (110.000 m²). Udstillingen omfattede 691 stande i opbyggede pavilloner af træ og på friland. Udstillingen varede fra 17. juni til 1. august og besøgte af ca. 200.000 gæster, hvoraf 170.000 var betalende. Horsens og Stensballe havde dengang et indbyggertal på henholdsvis 23.000 og 769.

Diplom af 1. klasse og sølvmedalje givet til Østergaards Frøavl, Stensballe.

Foto: Poul Erik Schreiber

Stensballe

Omkring 1905 var Stensballe stadig "det jyske Amagerland", hvor indtægter fra salg af grøntsager og frugt var af stor betydning. Her meldte sig 3 virksomheder for deltagelse i Industri- og Landbrugsudstillingen:

Nr. 430. Hans Pedersen, Stensballe mark med hvidkål.

Nr. 431. Stensballegaards Frugtplantager, Stensballe med frugttræer, frugtbuske og haveredskaber.

Nr. 433. Østergaards Frøavl, Stensballe med udplantede roer til frøavl.

En kobbermedalje fra udstillingen.
Tv. Horsens byvåben. Th. Udstillingens hovedbygning.
Foto: Poul Erik Schreiber.

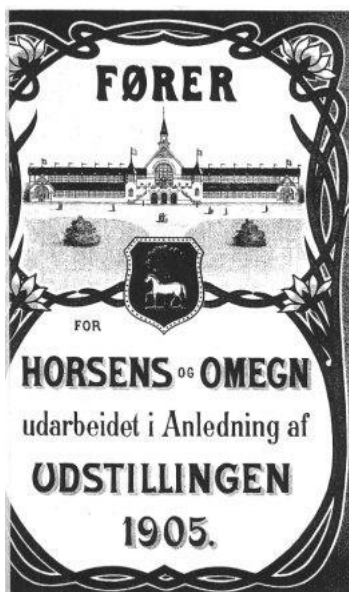
Fra udstillingskatalog.
Tv. Krokodillepavillonen. Th. Pavillonen i Elbæk.

Diplom af 1. klasse med sølvmedalje var udstillingens højeste anerkendelse. Den blev givet til 115 udstillere. Denne udmærkelse tilfaldt bl.a. det 17 år gamle Stensballefirma Østergaards Frøavl (etableret 1884). Det fik stor betydning for firmaet, der var inde i rivende udvikling med hensyn til nye typer af roefrø, henholdsvis til foderbrug

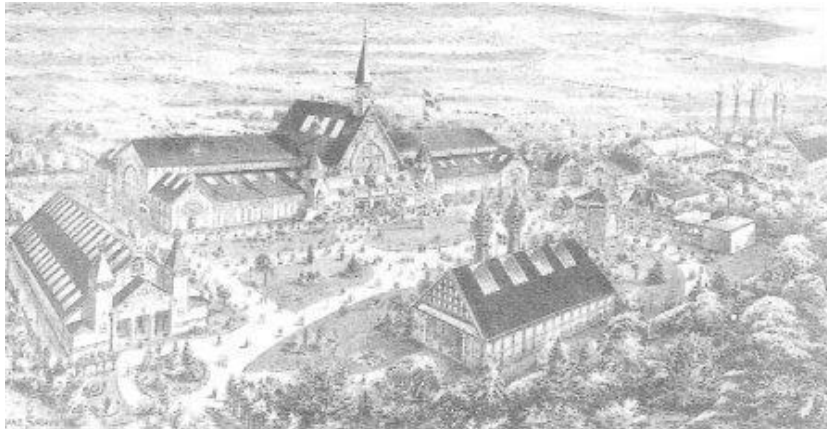
og fremstilling af sukker. Yderst vigtige produkter dengang. 50 år senere beskæftigede firmaet mere end 100 medarbejdere.

Reklame i brochure fra Østergaards Frøavl, 1909.

Udstillingskatalog, 128 sider over udstillere samt forslag til ture i omegnen af Horsens

Den store hal for industri lå ud til Østergade.

Efter udstillingen afslutning blev alle pavillonerne nedrevet og fjernet.

Tur til Stensballe

I udstillingskataloget anbefales det at hyre en af de mange kapervogne, køre til Vær kirke, senere til Stensballe, videre over markerne til Elbæk, gå en tur til Brakør, og til slut tage fjordamperen eller alternativt toget til havnen i Horsens, hvorfra der kun er 500 meters gang til udstillingen i Caroline Amalielund.

I Vær kunne man låne nøglen til kirken i præstegåden. Dengang var der 3 kister i kapellet mod 4 i dag, og mindetavlen for Rosenkrantzerne var under prædikestolen. I Stensballe var det muligt at bese Stensballe gods og besøge forlystelsesstedet "Krokodillen", hvor der var mulighed for frokost og dans. I Elbæk var der badehuse, så man kunne få et forfriskende og styrkende bad, nyde den enestående udsigt mod fjorden, gå en tur i skoven, eller få en solid frokost med efterfølgende dans i pavillonen. Både i "Krokodillen" og pavillonen ved Elbæk musiceredes der således daglig af store og gode orkestre. Begge etableringer var ejet af den dygtige restauratør Vilhelm Edelman.

Om Vær kirke, Stensballe gods, Østergaards Frøavl, pavillonerne findes yderligere oplysninger i Persillekræmmeren nr. 8, 9, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 23, 36.

Kilder

Rasmus Kreth, 2005. Da Horsens kom på Danmarkskortet. Industrimuseet, 121sider.

J. L. H. Cortes, 1905. Fører for Horsens og omegn udarbejdet i anledning af Udstillingen 1905, 128 sider. Horsens Dagblads Bogtrykkeri.

Redaktion: FGS, KSO